

Rahvusvahelise Rekonstrueerimis- ja Arengupanga (IBRD) põhikiri

(muudetud kujul jõustunud 16. veebruaril 1989. aastal)

Sisukord

SISSEJUHATAV ARTIKKEL

Rahvusvaheline Rekonstrueerimis- ja Arengupank on loodud ja tegutseb vastavalt järgnevatele sätetele.

I ARTIKKEL: Eesmärgid

II ARTIKKEL: Liikmelisus Pangas ja Panga kapital

- 1.JAGU. Liikmelisus
- 2.JAGU. Lubatud kapital
- 3.JAGU. Aktsiate märkimine
- 4.JAGU. Aktsiate väljalaskehind
- 5.JAGU. Märgitud aktsiakapitali jaotus ja maksenõuded
- 6.JAGU. Vastutuse piirangud
- 7.JAGU. Aktsiate märkimise eest tasumine
- 8.JAGU. Märgitud aktsiate eest tasumise aeg
- 9.JAGU. Panga valuutapositsioonide väärtuse säilitamine
- 10.JAGU. Piirangud aktsiate müügile

III ARTIKKEL: Üldised laene ja garantiisid puudutavad sätted

- 1.JAGU. Ressursside kasutamine
- 2.JAGU. Tehingud liikmete ja Panga vahel
- 3.JAGU. Panga garantiide ja võetavate laenude piirangud
- 4.JAGU. Tingimused, mille korral võib Pank laene garanteerida või anda
- 5.JAGU. Panga antud, osaletud või garanteeritud laenude kasutamine
- 6.JAGU. Rahvusvahelisele Finantskorporatsioonile antavad laenud(1)

IV ARTIKKEL: Operatsioonid

- 1.JAGU. Laenude andmise või võimaldamise meetodid
- 2.JAGU. Valuutade kättesaadavus ja ülekantavus
- 3.JAGU. Valuutade eraldamine otsesteks laenudeks
- 4.JAGU. Otseste laenude maksetingimused
- 5.JAGU. Garantiid
- 6.JAGU. Erireserv
- 7.JAGU. Panga kohustuste rakendamine lepingujärgsete kohustuste täitmata jätmise korral
- 8.JAGU. Muud operatsioonid
- 9.JAGU. Väärtpaberitele lisatav hoiatus
- 10.JAGU. Keelatud poliitiline tegevus

V ARTIKKEL: Korraldus ja juhtimine

- 1.JAGU. Panga struktuur
- 2.JAGU. Panga nõukogu
- 3.JAGU. Häälletamine
- 4.JAGU. Tegevdirektorid
- 5.JAGU. President ja personal
- 6.JAGU. Nõuandekomisjon
- 7.JAGU. Laenukomiteed
- 8.JAGU. Suhe teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega
- 9.JAGU. Kontorite asukoht
- 10.JAGU. Piirkondlikud kontorid ja nõukogud
- 11.JAGU. Hoidlad
- 12.JAGU. Rahahoiuste vorm
- 13.JAGU. Aruannete avaldamine ja teabe andmine
- 14.JAGU. Puhastulu jaotamine

VI ARTIKKEL: Liikmete tagasiastumine ja liikmelisuse peatamine: operatsioonide peatamine

- 1.JAGU. Liikmete tagasiastumisõigus
- 2.JAGU. Liikmelisuse peatamine
- 3.JAGU. Liikmelisuse lakkamine Rahvusvahelises Valuutafondis
- 4.JAGU. Tasaarveldus valitsustega, mis ei ole enam Panga liikmed
- 5.JAGU. Operatsioonide peatamine ja kohustuste arveldamine

VII ARTIKKEL: Staatus, puutumatus ja eelisõigused

- 1.JAGU. Artikli eesmärk
- 2.JAGU. Panga staatus
- 3.JAGU. Panga positsioon kohtuprotsesside suhtes
- 4.JAGU. Varade puutumatus arestimise suhtes
- 5.JAGU. Arhiivide puutumatus
- 6.JAGU. Varade vabastus piirangute alt
- 7.JAGU. Teadete prioriteetsus
- 8.JAGU. Ametnike ja töötajate puutumatus ja eelisseisund
- 9.JAGU. Maksuvabastused
- 10.JAGU. Artikli rakendamine

VIII ARTIKKEL: Muutmine

IX ARTIKKEL: Tõlgendamine

X ARTIKKEL: Heakskiidu andmise kinnitus

XI ARTIKKEL: Lõppsätted

- 1.JAGU. Jõustumine
- 2.JAGU. Allkiri
- 3.JAGU. Panga arvepidamine

LISA A: Märgitud aktsiad

LISA B: Tegevdirektorite valimine

I ARTIKKEL

Eesmärgid

Panga eesmärgid on:

- (i) Aidata kaasa liikmeterritooriumide rekonstrueerimisele ja arengule, soodustades tootlikke kapitaliinvesteeringuid, kaasa arvatud sõjast hävitatud või laastatud majanduste taastamine, tootmisrajatiste ümberkujundamine vastavalt rahuaja vajadustele ning tootmisrajatiste ja ressursside arengu soodustamine vähemarenenud riikides.
- (ii) Edendada eraisikute välisinvesteeringuid garantiide, laenudes osalemise või muude erainvestorite tehtud investeeringute kaudu, ning kui erakapital ei ole mõistlikel tingimustel kättesaadav, täiendada erainvesteeringuid, pakkudes sobivatel tingimustel oma kapitalist rahastust tootlikel eesmärkidel, luua fonde ja pakkuda teisi vahendeid.
- (iii) Edendada pikaajalist tasakaalustatud rahvusvahelise kaubanduse kasvu ja maksebilansside tasakaalu säilitamist, soodustades rahvusvahelisi investeeringuid liikmete tootmisressursside arendamiseks, aidates seeläbi kaasa nende alade tootmise, elatustaseme ja töötingimuste paranemisele.
- (iv) Korraldada Panga antud või garanteeritud laene rahvusvaheliste laenude teel teiste kanalite kaudu, nii et kasulikumaid ja pakilisemaid projekte, nii suuri kui ka väikesi, käsitletakс kõigepealt.
- (v) Vii oma tegevust läbi väärilise tähelepanuga rahvusvahelise investeeringu mõjule liikmete territooriumide äritingimustele ning aidata vahetult sõjale järgnevatel aastatel kaasa sujuvale üleminekule sõjaaegselt majanduselt rahuaja majandusele.

Pank peab kõikides oma otsustes juhinduma ülalmärgitud eesmärkidest

II ARTIKKEL

Liikmelisus Pangas ja Panga kapital

1. JAGU. Liikmelisus

- (a) Panga algliikmed on need Rahvusvahelise Valuutafondi liikmed, kes kinnitavad oma liikmelisuse Pangas enne XI artikli 2. jao lõikes e märgitud kuupäeva.
- (b) Teised Valuutafondi liikmed võivad Panga liikmeks astuda Panga määratud ajal ja tingimustel.

2. JAGU. Lubatud kapital

- (a) Panga lubatud aktsiakapital on 10 000 000 000 Ameerika Ühendriikide dollarit, väljendatuna USA dollarites 1. juulil 1944. aastal kehtinud väärtuses.

Aktsiakapital jaguneb 100 000 aktsiasse (1), mille igaühe nimiväärtus on 100 000 dollarit ning mida saavad märkida vaid liikmed.

(b) Aktsiakapital võib suureneda, kui Pank peab seda soovitavaks vähemalt kolme neljandikuga liikmete kogu-hääleõigusest.

3. JAGU. Aktsiate märkimine

(a) Iga liige märgib Panga aktsiakapitali aktsiaid. Minimaalne algliikmetele märgitavate aktsiate arv on märgitud kavas A. Minimaalse teiste liikmete poolt märgitavate aktsiate arvu määrab Pank, mis reserveerib selleks otstarbeks piisava osa oma aktsiakapitalist.

(b) Pank sätestab tingimused, mille kohaselt tohivad liikmed lisaks oma miinimumile märkida ka Panga lubatud aktsiakapitali aktsiaid.

1. 27. aprilli 1988. aasta seisuga oli Panga lubatud aktsiakapital tõusnud 1 420 500 aktsiani.

(c) Lubatud aktsiakapitali suurenemise korral on igal liikmel mõistlik võimalus märkida aktsiaid Panga nõukogu poolt määratud tingimustel ja proportsioonis, mis vastab aktsiakapitali suurendamisele ja tema poolt märgitavate aktsiate suhtele kogu Panga aktsiakapitali, kuid liikmetel ei ole kohustust suurenenud kapitali aktsiaid märkida.

4. JAGU. Aktsiate väljalaskehind

Algliikmete minimaalsesse märkimisse arvestatud aktsiad väljastatakse nominaalväärtusega. Ülejäänud aktsiad väljastatakse nominaalväärtusega, välja arvatud juhul, kui Pank otsustab enamusega kogu-hääleõigusest need erijuhtudel muudel tingimustel väljastada.

5. JAGU. Märgitud aktsiakapitali jaotus ja maksenõuded

Iga liikme märgitud aktsiad jaotuvad järgmiselt kahte osasse:

(i) kakskümmend protsenti kuulub väljamaksmisele või sissenõudmisele vastavalt käesoleva artikli 7. jao lõikele i, sõltuvalt sellest, mida Pank oma toiminguteks vajab;

(ii) ülejäänud kaheksakümmend protsenti kuulub Panga poolt sissenõudmisele vaid juhul, kui seda on tarvis IV artikli 1. jaotise lõike a punktides ii ja iii sätestatud Panga kohustuse täitmiseks. Tasumata märkimiste sissenõudmise tingimused on kõikide aktsiate puhul ühtsed.

6. JAGU. Vastutuse piirangud

Vastutus aktsiate eest piirub aktsiate väljalaskehinna tasumata osaga.

7. JAGU. Aktsiate märkimise eest tasumine

Aktsiate märkimise eest tasutakse kullas või Ameerika Ühendriikide dollarites ja liikmesriikide valuutades alljärgnevalt:

(i) vastavalt käesoleva artikli 5. jaotise lõikele i, kuulub kaks protsenti iga aktsia hinnast tasumisele kullas või Ameerika Ühendriikide dollarites, ning ülejäänud kaheksateist protsenti tasutakse sissenõudmise korral liikme valuutas;

(ii) kui sissenõudmine toimub käesoleva artikli 5. jaotise lõike ii alusel, võib makse teha liikme valikul kullas, Ameerika Ühendriikide dollarites või valuutas, mis on nõutav Panga kohustuste täitmiseks sissenõudmise aluseks olnud eesmärgil;

(iii) kui liige teeb makse ülaltoodud lõigetes i ja ii märgitud mis tahes valuutas, tehakse need maksed summades, mis võrduvad väärtuselt liikme kohustustega vastavalt sissenõude suurusele. Kohustus on proportsionaalne osa Panga märgitavast aktsiakapitalist vastavalt käesoleva artikli 2. jaotises toodud volitustele ja kirjeldustele.

8. JAGU. Märgitud aktsiate eest tasumise aeg

(a) Kaks protsenti iga aktsia kohta, mis kuulub vastavalt käesoleva artikli 7. jaotise lõikele i tasumisele kullas või Ameerika Ühendriikide dollarites, tuleb tasuda kuuekümmne päeva jooksul alates kuupäevast, millal Pank operatsiooni alustab, eeldusel, et

(i) Panga mis tahes algliikmel, mille emamaa territoorium on käesoleva sõja käigus vaenlase poolt okupeeritud või on seal toimunud vaenulik tegevus, on õigus lükata poole protsendi tasumist edasi kuni viis aastat nimetatud kuupäevast alates;

(ii) algliige, kes ei suuda nimetatud makset teha, kuna ei ole saanud tagasi oma kullareservi, mis on sõja tõttu endiselt võõrriigi valduses või käibelt kõrvaldatud, võib tasumist edasi lükata Panga määratud kuupäevani.

(b) Ülejäänud osa iga aktsia eest vastavalt käesoleva artikli 7. jaotise lõikele i tasumisele kuuluvast hinnast tasutakse Panga poolt nõutaval viisil ja ajal, tingimusel, et

(i) Pank ei nõua operatsiooni algusest ühe aasta jooksul sisse rohkem kui kaheksa protsenti aktsia hinnast, lisaks ülal lõikes a märgitud kahele protsendile;

(ii) mis tahes ajal ei nõuta kolme kuu jooksul sisse rohkem kui viis protsenti aktsia hinnast.

9. JAGU. Panga valuutaposisioonide väärtuse säilitamine

(a) Kui (i) liikme valuuta nimiväärtus väheneb või (ii) kui Panga arvates on liikme valuuta vahetusväärtus selle liikme territooriumil olulisel määral langenud, maksab liige Pangale mõistliku aja jooksul oma valuutas lisasumma, mis on piisav, et säilitada Pangale II artikli 7. jaotise lõike i ja käesoleva lõike kohaselt tasutud valuuta sissemakse tegemise aegne väärtus, valuutas, millele on viidatud IV artikli 2. jaotise lõikes b, või mõnes teises täiendavas valuutas, kui liige ei ole seda kulla või mis tahes Pangale sobiva liikme valuuta eest tagasi ostnud.

(b) Kui liikme valuuta nimiväärtus kasvab, tagastab Pank mõistliku aja vältel sellele liikmele tema valuutas summa, mis vastab ülal lõikes a kirjeldatud valuuta summa väärtuse kasvule.

(c) Pank võib eelnevate lõigete sätetest loobuda, kui Rahvusvaheline Valuutafond muudab kõikide Panga liikmete valuutade nimiväärtusi korraga ja proportsionaalselt.

10. JAGU. Piirangud aktsiate müügile

Aktsiaid ei saa mingil moel pantida ega koormata ning need on ülekantavad vaid Pangale.

IBRD III põhikiri

Üldised laene ja garantiid puudutavad sätted

1. JAGU. Ressursside kasutamine

(a) Panga vahendeid ja teenuseid kasutatakse vaid selle liikmete huvides, pidades erapooletult ja ühtviisi silmas nii arengu- kui ka rekonstruktsiooniprojekte.

(b) Eesmärgiga aidata kaasa nende liikmete majanduse taastamisele ja rekonstruktsioonile, kelle ematerritooriumid on saanud tugevalt kahjustada vaenlase okupatsiooni või vaenuliku tegevuse tõttu, pöörab Pank nendele liikmetele antavate laenude tingimuste määramisel erilist tähelepanu liikme finantskohustuste vähendamisele ning selle taastamise ja rekonstruktsiooni kiirendamisele.

2. JAGU. Tehingud liikmete ja Panga vahel

Kõik liikmed suhtlevad Pangaga vaid selle hoidla, keskpanga, stabilisatsioonifondi või mõne muu sarnase eelarveasutuse kaudu ning Pank suhtleb oma liikmetega samade asutuste kaudu.

3. JAGU Panga garantiide ja võetavate laenude piirangud

Panga antavate garantiide, osaluste ja otseste laenude tagastamata jääkide kogusumma ei suurenda mitte mingil juhul, kui sellise suurendamisega ületaks nimetatud kogusumma sada protsenti Panga vähendamata märgitud aktsiakapitalist, reservidest ja ülejääkidest.

4. JAGU Tingimused, mille korral võib Pank laene garanteerida või anda

Pank võib garanteerida, osaleda laenu andmises või anda laenu kõikidele oma liikmetele või nende mis tahes poliitilisele alljaotusele ning oma liikme territooriumil tegutsevatele mis tahes äri-, tööstus- või põllumajandusettevõtetele alljärgnevatel tingimustel:

(i) Kui liige, kelle territooriumil projekt aset leiab, ei ole ise laenaja, garanteerib liikme keskpanga liige või mõni samaväärne Panga poolt aktsepteeritav asutus täies ulatuses laenu põhiosa, intresside ja muude lõivude tagasimaksmise.

(ii) Pank aktsepteerib, et valitsevates turutingimustes ei saaks laenu võtja muul viisil laenu tingimustel, mis oleks Panga hinnangul laenajale vastvõetavad.

(iii) V artikli 7. jaos märgitud pädev komitee on esitanud kirjaliku aruande, milles pärast ettepaneku tingimuste põhjalikku uurimist projekti soovitab.

(iv) Panga hinnangul on intressimäär ja teised lõivud mõistlikud ning määr, lõivud ja põhiosa jäägi tagasimaksegraafik on projektile vastavad.

(v) Laenu andmisel või garanteerimisel peab Pank nõuetekohaselt arvestama seda, et laenuvõtja ja, kui laenuvõtja ei ole liige, siis garantiandja suudab täita oma laenulepingu järgseid kohustusi;

ning Pank tegutseb läbimõeldult nii konkreetse liikme seisukohalt, kelle territooriumil projekt asub, kui ka oma liikmete seisukohalt tervikuna.

(vi) Teiste investorite antud laenu garanteerimisel hüvitatakse Panga riskid nõuetekohaselt.

(vii) Panga antud või garanteeritud laenud on mõeldud konkreetsete rekonstruktsiooni- või arenguprojektide rahastamiseks, v.a. erandjuhud.

5. JAGU. Panga antud, osaletud või garanteeritud laenude kasutamine

(a) Pank ei esita tingimust, et laenuraha tuleks kulutada konkreetse liikme või liikmete territooriumidel.

(b) Pank astub vastavad sammud tagamaks, et mis tahes laenu raha kasutatakse vaid otstarbel, milleks laen anti, pöörates asjakohast tähelepanu majandusele ja tasuvusele ning võtmata arvesse poliitilisi või muid mittemajanduslikke mõjusid või kaalutlusi.

(c) Panga antud laenude puhul avab see konto laenu saaja nimel ning krediteerib laenusumma sellele kontole valuutas või valuutades, milles laen anti.

Pank lubab laenusaaajal võtta sellelt kontolt laenu välja ainult tegelikult esinenud kulude katmiseks.

6. JAGU Rahvusvahelisele Finantskorporatsioonile antavad laenud (1)

(a) Pank võib anda, osaleda või garanteerida laene Rahvusvahelisele Finantskorporatsioonile, mis on Panga tütarettevõtte, et see saaks neid kasutada enda laenutehingutes. Niisuguste laenude, osaluste ja garantiide tasumata kogusumma ei tõuse, kui hetkel või nimetatud ettevõtte mis tahes allikatest võetud võlgnevuste kogusumma (kaasa arvatud mis tahes võlgnevuse garantii) on viimaste tagajärjel suurem selle neljakordsest vähendamata märgitud aktsiakapitalist ja ülejäägist või sellega võrdne.

(b) III artikli 4. ja 5. jao lõige c ning IV artikli 3. jagu ei kohaldu laenudele, osalustele ja garantiidele, mis on käesolevas jaos heaks kiidetud.

IBRD IV artikkel

Tehingud

1. JAGU. Laenude andmise või võimaldamise meetodid

(a) Pank võib anda või võimaldada laenusid, mis vastavad III artikli üldtingimustele ühel alljärgnevatest viisidest:

(i) Andes laene või osaledes otseste laenude andmises enda vahenditest, mis vastavad vähendamata täielikult välja makstud kapitalile ja ülejäägile, ning vastavalt käesoleva artikli 6. jaole, selle reserveidele.

2. Muutmisega lisatud punkt jõustus 17. detsembril 1965. aastal.

(ii) Andes otseseid laene või osaledes nende andmises fondidest, mis on hangitud liikme turul või muul viisil Panga poolt laenatud.

(iii) Garanteerides tervenisti või osaliselt laene, mille on andnud erainvestorid tavapäraste investeerimiskanalite kaudu.

(b) Pank võib fonde laenata ülaltoodud lõike a punktis ii sätestatule või neid garanteerida vastavalt lõike a punktile iii vaid nende liikmete nõusolekuga, kelle turgudel fondid hangiti ja kelle valuutas laen väärin gustatakse, ning vaid juhul, kui need liikmed nõustuvad, et tulusid võib piiranguteta vahetada mis tahes teise liikme valuutasse.

2. JAGU. Valuutade kättesaadavus ja ülekantavus

(a) II artikli 7. jao lõike i kohaselt Pangale makstavad valuutat kuuluvad iga juhtumi korral eraldi välja laenamisele vaid selle liikme nõusolekul, kelle valuutaga on tegemist, tingimusel, et vajadusel, pärast Panga märgitud aktsiakapitali täielikku sissenõudmist, kasutatakse neid valuutasid või vahetatakse need nõutavasse valuutasse eelmainitud liikmete seatud piiranguteta lepinguliste intressimaksete või muude kohustuste tasumiseks, Panga enda võetud laenude amortisatsiooni katteks või Panga kohustuste täitmiseks seoses Panga garanteeritud laenude lepinguliste maksetega.

(b) Laenu saajatelt või garanteerijatelt maksetena saadavad valuutat põhimõttel, et otsesed laenud antakse lõikes a märgitud valuutades, vahetatakse teiste liikmete valuutadesse või laenatakse iga juhtumi korral uuesti välja vaid selle liikme nõusolekul, kelle valuutaga on tegemist, tingimusel, et vajadusel, pärast Panga märgitud aktsiakapitali täielikku sissenõudmist, kasutatakse neid valuutasid või vahetatakse need nõutavasse valuutasse eelmainitud liikmete seatud piiranguteta lepinguliste intressimaksete või muude kohustuste tasumiseks, Panga enda võetud laenude amortisatsiooni katteks või Panga kohustuste täitmiseks seoses Panga garanteeritud laenude lepinguliste maksetega.

(c) Laenu saajatelt või garanteerijatelt maksetena saadavaid valuutasid käesoleva artikli 1. jao lõike a punktis ii toodud põhimõttel, et otsesed laenud antakse lõikes a märgitud valuutades, hoitakse ja kasutatakse ilma liikmete poolt seatud piiranguteta regulaarsete osamaksete tegemiseks, Panga enda kohustuste maksete enneaegseks tasumiseks või nende osaliseks või täielikuks tagasiostmiseks.

(d) Kõik ülejäänud Panga käsutuses olevad valuutat, kaasa arvatud need, mis on turul tõusnud või käesoleva artikli 1. jao lõike a punkti ii mõistes laenatud, saadud kulla müügist, intressimaksetest ja muudest 1. jao lõike a punktide i ja ii antud otseste laenude tasudest ning need, mis on saadud vahendustasudest ja muudest 1. jao lõike a punktis iii sätestatud tasudest, kasutatakse või vahetatakse teistesse valuutadesse või kulda vastavalt Panga vajadustele, ilma piiranguteta liikmete poolt, kelle valuutasid pakutakse.

(e) Käesoleva artikli 1. jao lõike a punktis iii sätestatud Panga garanteeritud laenude saajate turgudel saadud valuutasid kasutatakse või vahetatakse samuti teiste valuutade vastu ilma eelmainitud liikmete tehtavate piiranguteta.

3. JAGU. Valuutade eraldamine otsesteks laenudeks

Järgnevad sätted kehtivad laenudele, mida on käsitletud käesoleva artikli I jao lõike a punktides i ja ii.

(a) Pank annab laenusajale lisaks selle liikme valuutale, kelle territooriumil projekt asub, nende liikmete valuutat, mida laenusaja vajab teiste liikmete territooriumil oma laenu eesmärgi täitmiseks.

(b) Erandjuhul, kui laenusaja ei suuda laenu eesmärgiks vajalikku kohalikku valuutat mõistlikel tingimustel hankida, võib Pank laenusajale osa laenust maksta selles valuutas.

(c) Kui projekt toob liikmele, kelle territooriumil projekt asub, kaudselt kaasa suurenenud vajaduse välisvaluuta järele, võib Pank erandjuhtudel maksta laenusajale osa laenust välja vastavas koguses kullas või välisvaluutas, mis ei ületa laenusaja kohalikke kulusid seoses laenu eesmärgiga.

(d) Erandjuhtudel võib Pank selle liikme nõudmisel, kelle territooriumil osa laenust kulutatakse, osta kullas või välisvaluutas tagasi osa selle liikme territooriumil kulutatud valuutast, kuid mitte mingil juhul ei ületa see tagasiostetud osa summat, mille ulatuses laenu kulutamine sellel territooriumil toob kaasa suurenenud vajaduse välisvaluuta järele.

4. JAGU. Otseste laenude maksetingimused

Vastavalt käesoleva artikli 1. jao lõike a punktidele i või ii sõlmitakse laenulepingud vastavalt alljärgnevatele maksetingimustele.

(a) Intressitingimused, igakuised osamaksed, tähtaja ja maksekuupäevad määrab kõikide laenude puhul Pank. See otsustab ka laenuga seonduva vahendustasu suuruse ja muud tingimused.

Laenude puhul, mis on antud vastavalt käesoleva artikli 1. jao lõike a punktile ii Panga operatsioonide esimese kümne aasta jooksul, ei ole see vahendustasu väiksem kui üks protsent aastas ega suurem kui poolteist protsenti aastas, ning seda arvatakse kõikide laenude puhul laenujäägilt. Selle kümneaastase perioodi lõpuks võib Pank vahendustasu vähendada vastavalt juba antud laenude laenujääkidele ja tulevastele laenudele, kui Panga poolt vastavalt käesoleva artikli 6. jaole kogutud reserve ja teisi sissetulekuallikaid loetakse vähendamise õigustamiseks piisavaks. Tulevaste laenude puhul on Pangal ka õigus suurendada vahendustasu määra üle eelmainitud piiri, kui kogemus on näidanud, et niisugune suurendamine on soovitatav.

(b) Kõikides laenulepingutes sätestatakse valuuta või valuutasid, milles tehakse lepingujärgsed maksed Pangale. Laenusajate valikul võib aga neid maksed teha kullas või kokkuleppel Pangaga selle liikme valuutas, mida ei ole lepingujärgselt ette nähtud.

(i) Laenude puhul, mis on antud vastavalt käesoleva artikli 1. jao lõike a punktile i, sätestatakse laenulepingus, et Pangale tehtavad intressimaksed, muud tasud ja igakuised laenumaksed tehakse samas valuutas, milles saadi laen, välja arvatud juhul, kui liige, kelle valuutas on laen antud, nõustub tegema nimetatud maksed mõnes teises täpsustatud valuutas või valuutades. Need maksed, millele kohalduvad II artikli 9. jao lõikes c toodud sätteid, on lepinguliste maksetega laenude võtmise hetkel Panga poolt kolme neljandiku kogu-hääleõigusega selleks otstarbeks määratud valuuta väärtuselt võrdsed.

(ii) Laenude puhul, mis on antud käesoleva artikli 1. jao lõike a punkti ii kohaselt, ei tohi võlgnetav ja Pangale tasumisele kuuluv kogusumma ühes valuutas ühelgi ajahetkel ületada Panga poolt vastavalt 1. jao lõike a punktile ii võetud laenude kogujääki ning peab olema makstav samas valuutas.

(c) Kui liikmel on tungiv valuutanappus, mis ei lase mis tahes selle liikme sõlmitud või mõne selle asutuse garanteeritud laenulepingut nõuetekohaselt teenindada, võib asjassepuutuv liige taotleda Pangalt maksetingimuste leevendamist.

Kui Pank nõustub, et tingimuste teatav leevendamine on konkreetse liikme, Panga operatsioonide ja selle liikmete huvides, võib see laenulepingu aastase teenindamise osas astuda samme vastavalt ühele või mõlemale järgnevatest lõigetest:

(i) Pank võib enda äranägemise järgi sõlmida asjassepuutuva liikmega kokkuleppeid, saamaks laenu teenustasusid liikme valuutas perioodi jooksul, mis ei ületa kolme aastat, sõlmides kokkuleppe valuuta kasutamise ja selle välisrahaväärtuse säilitamise osas ning selle valuuta tagasiostu kohta sobival tingimustel.

(ii) Pangal on õigus muuta igakuiste tagasimaksete tingimusi, pikendada laenu tähtaega või teha mõlemat.

5. JAGU. Garantiid

(a) Tavaliste investeerimiskanalite kaudu antud laenu garanteerimisel nõuab Pank vahendustasu, mis kuulub perioodiliselt tasumisele laenujäägilt vastavalt Panga määratud määrale. Panga operatsioonide esimese kümne aasta jooksul ei ole see määr väiksem kui üks protsent aastas ega suurem kui poolteist protsenti aastas. Selle kümneaastase perioodi lõpuks võib Pank vahendustasu vähendada vastavalt juba garanteeritud laenude laenujääkidele ja tulevastele laenudele, kui Panga poolt vastavalt käesoleva artikli 6. jaole kogutud reserve ja teisi sissetulekuallikaid loetakse vähendamise õigustamiseks piisavaks. Tulevaste laenude puhul on Pangal ka õigus suurendada vahendustasu määra üle eelmainitud piiri, kui kogemus on näidanud, et niisugune suurendamine on soovitatav.

(b) Laenusaaja tasub garantii vahendustasu otse Pangale.

(c) Panga antud garantiid sätestavad, et Pank võib oma intressikohustuse lõpetada, kui laenusaaja ja olemasolu korral ka garantiandja endale võetud kohustusi ei täida, ning teha pakkumise osta nimiväärtuse ja enne pakkumises määratud kuupäeva makstud intressisumma eest garanteeritud võlakirjad või muud kohustused.

(d) Pangal on õigus määrata garantii mis tahes muud tingimused.

6. JAGU. Erireserv

Pangale käesoleva artikli 4. ja 5. jao alusel makstavad vahendustasud kantakse erireservi, mida peetakse Panga kohustuste täitmiseks vastavalt käesoleva artikli 7. jaole. Nimetatud erireservi hoitakse Panga poolt määratud likviidsel kujul.

7. JAGU. Panga kohustuste rakendamine lepingujärgsete kohustuste täitmata jätmise korral

Kui Panga antud, osalusega või garanteeritud laenude kohustused jäetakse täitmata:

(a) teeb Pank korraldused, mis on võimalikud laenudega seotud kohustuste kohandamiseks, muuhulgas ka korraldused, mis on esitatud käesoleva artikli 4. jao lõikes c või nendega analoogsed.

(b) Maksed, mis vabastavad Panga käesoleva artikli 1. jao lõike a punktides ii ja iii sätestatud võetud laenude või antud garantiidega seotud kohustustest, tehakse:

(i) esmalt käesoleva artikli 6. jaos märgitud varudest;

(ii) seejärel vajalikus ulatuses ja Panga otsusel Panga käsutuses olevatest teistest reservidest, ülejäägist ja kapitalist.

(c) Kui on tarvis tasuda Panga enda võetud laenude lepingulised intressimaksed, muud tasud või igakuised laenumaksed või täita Panga kohustused sarnaste maksete osas laenude puhul, mida Pank on garanteerinud, võib Pank vastavalt II artikli 5. ja 7. jaole sisse nõuda vajaliku hulga liikmete märgitud aktsiate tasumisele kuuluvaid summasid. Kui Panga hinnangul võib kohustuste täitmata jätmise olla pikaajaline, võib Pank sisse nõuda täiendava hulga märgitud aktsiate eest tasumata summasid, mis ei tohi ühe aasta jooksul ületada üht protsenti liikmete kogumärkimiste arvust, et seda kasutada järgmistel eesmärkidel:

(i) enne laenu tähtaega lunastada või ennast muul viisil vabastada kohustusest mis tahes garanteeritud laenu terve või osalise põhiosa jäägi osas, millega seonduvaid kohustusi laenusaaja ei täida.

(ii) Osta tagasi või vabastada ennast muul viisil osaliselt või tervenisti kohustusest enda võetud laenude osas.

(iii) 8. JAGU. Muud operatsioonid

Lisaks mujal käesolevas Lepingus sätestatud operatsioonidele on Pangal õigus:

osta ja müüa enda väljastatud väärtpabereid ning osta ja müüa väärtpabereid, mida on garanteerinud või millesse investeerinud, tingimused, et Pank saab eelnevalt nõusoleku liikmelt, kelle territooriumidel väärtpabereid müüma või ostma hakatakse.

- (ii) Garanteerida väärtpabereid, millesse see on enda müügi hõlbustamiseks investeerinud.
- (iv) Võtta laenu mis tahes liikme valuutas vastava liikme nõusolekul.

(v) Osta ja müüa muid väärtpabereid, mida direktorid kolme neljandiku kogu-hääleõigusega investeringule sobivaks peavad – osaliselt või tervenisti käesoleva artikli 6. jaos sätestatud varudest.

Selles jaos omistatud õiguste rakendamisel võib Pank teha tehinguid mis tahes liikme territooriumidel oleva isiku, partneri, ühingu, korporatsiooni või muu juriidilise isikuga.

9. JAGU. Väärtpaberitele lisatav hoiatus

Iga väärtpaber, mille Pank välja annab või garanteerib, peab oma esiküljel kandma nähtaval kohal märkust selle kohta, et see ei kujuta mis tahes valitsuse või liikme kohustust, välja arvatud juhul, kui see on väärtpaberil selgelt nimetatud.

10. JAGU. Keelatud poliitiline tegevus

Pank ega selle ametnikud ei sekku ühegi liikme poliitilisse tegevusse ega lase enda otsuseid mõjutada asjassepuutuva(te) liikme(te) poliitilisest olemusest. Selle otsustes on tähtsust vaid majanduslikel asjaoludel, mida kaalutakse erapooletult, et tagada I artiklis sätestatud eesmärgid.

IBRD V artikkel

Korraldus ja juhtimine

1. JAGU. Panga struktuur

Pangal on Panga nõukogu, tegevdirektorid, president ning muud ametnikud ja personal, kes täidavad Panga määratud ülesandeid.

2. JAGU. Panga nõukogu

(a) Kõik Panga volitused kuuluvad Panga nõukogule, mis koosneb ühest nõukoguliikmest ja ühest asendajast, kelle määrab iga liige enda valitud viisil. Kõikide nõukoguliikmete ja asendajate ametiaja pikkus on viis aastat, nad alluvad ennast valinud liikmele ning neid võib valida ka järgmiseks ametiajaks. Asendajal on lubatud hääletada ainult nõukoguliikme puudumise korral. Panga nõukogu valib ühe oma liikmetest esimeheks.

(b) Panga nõukogu võib delegeerida tegevdirektoritele kõiki oma volitusi, välja arvatud:

- (i) uute liikmete vastuvõtmine ja nende vastuvõtmise tingimuste määramine;
- (ii) aktsiakapitali suurendamine või vähendamine;
- (iii) liikmelisuse ajutine peatamine;
- (iv) otsuste tegemine tegevdirektorite poolt esitatud apellatsioonide asjus käesoleva lepingu tõlgendamise kohta;
- (v) korralduste tegemine koostöölepingute sõlmimiseks teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega (välja arvatud ajutist või halduslikku laadi mitteametlikud korraldused);

(vi) Panga operatsioonide lõpetamise ja tema varade jaotamise otsustamine;

Panga puhastulu jaotamise otsustamine.

(c) Panga nõukogu peab aastakoosolekut ja muid koosolekuid, mida on sätestanud nõukogu ise või on kokku kutsunud tegevdirektorid. Panga nõukogu koosolekud kutsutakse kokku tegevdirektorite poolt, kui seda nõuavad vähemalt viis Panga liiget või liikmed, kellele kuulub vähemalt veerand liikmete kogu-hääleõigusest.

(d) Enamik Panga nõukogu liikmetest moodustavad kvoorumi Panga nõukogu mis tahes koosoleku jaoks tingimusel, et selline häälteenamus esindab vähemalt kahte kolmandikku liikmete kogu-hääleõigusest.

(e) Panga nõukogu võib oma määrusega kehtestada korra, millega tegevdirektorid võivad, kui nad peavad seda Panga huvides soovitavaks, saada Panga nõukogu liikmete hääled konkreetse küsimuse kohta ilma vastava nõukogu koosolekut kokku kutsumata.

(f) Panga nõukogu ja tegevdirektorid võivad oma volituste ulatuses võtta vastu selliseid eeskirju ja määrusi, mis on vajalikud või asjakohased Panga tööks.

(g) Pank ei maksa Panga nõukogu liikmetele ja nende asendajatele tasu, kuid katab nende mõistlikud kulud seoses koosolekutel osalemisega.

(h) Panga nõukogu liikmed määravad tegevdirektoritele makstava töötasu ning presidendi töötasu ja teenistuslepingu muud tingimused.

3. JAGU. Hääletamine

(a) Igal liikmel on kakssada viiskümmend häält pluss üks lisahääli iga talle kuuluva aktsia eest.

(b) Kui käesolevas lepingus ei ole selgesõnaliselt sätestatud teisiti, otsustatakse kõik Panga ees olevad küsimused hääletavate liikmete häälteenamusega.

4. JAGU. Tegevdirektorid

(a) Tegevdirektorid vastutavad Panga üldoperatsioonide juhtimise eest ning sel eesmärgil teostavad nad neile Panga nõukogu poolt antud volitusi.

(b) Valitakse kaksteist tegevdirektorit, kes ei pea olema Nõukogu liikmed, ning kellest:

(i) määratakse ametisse viis, üks igast viiest liikmest, kellel on kõige rohkem aktsiaid;

(ii) kõik nõukogu liikmed valivad Lisa B alusel välja seitse liiget, välja arvatud need, kelle on ametisse määratud ülalmainitud punktis i märgitud viis liiget.

Käesoleva lõike tähenduses on „liikmed“ nende riikide valitsused, mis on ära toodud Lisas A, sõltumata sellest, kas nad on algliikmed või said liikmeteks vastavalt 11. artikli I jao lõikele b. Kui liikmeks saavad teiste riikide valitsused, võib nõukogu nelja viiendiku nõukoguliikmete kogu-häälteenamusega suurendada direktorite koguarvu, suurendades valitavate direktorite arvu.

Tegevdirektorid määratakse ametisse või valitakse iga kahe aasta järel. Iga tegevdirektor määrab endale asendaja, kellel on tema puudumise korral täielik õigus tegutseda tema eest. Kui nad määravad tegevdirektorid on kohal, võivad asendajad koosolekutel osaleda, kuid mitte hääletada.

(d) Direktorid on ametis, kuni nende järeltulijad ametisse määratakse või valitakse. Kui valitud direktori ametikoht vabaneb enam kui üheksakümmend (90) päeva enne tema ametiaja lõppu, võivad eelmise direktori valinud Panga nõukogu liikmed samal viisil valida ametijärglase ülejäänud ametiajaks, milleks on vaja nõukoguliikmete häälteenamust. Kui ametikoht jääb vabaks, täidab selle ametikoha volitusi eelmise direktori asendaja, välja arvatud asendaja määramise osas.

(e) Tegevdirektorid tegutsevad pidevalt Panga põhikontoris ja tulevad kokku nii sageli, kui see on Panga tegevuseks vajalik.

(f) Direktorite enamus moodustab kvoorumi tegevdirektorite mis tahes koosoleku jaoks tingimusel, et selline enamus esindab vähemalt poolt liikmete koguhääleõigusest.

(g) Igal ametisse määratud direktoril on õigus anda see arv hääli, millele on vastavalt 3. jaole õigus teda valinud Panga nõukogu liikmetel ja see arv hääli, millele on õigus nendel panga nõukogu liikmetel, kes on loovutanud oma hääled direktorile. Kõik direktori antavad hääled antakse tervikuna.

(h) Panga nõukogu võtab vastu määrused, mille alusel võib liige ülaltoodud lõike b kohaselt saata oma rahvusest direktori puudumise korral, hääleõiguseta liikme osalema tegevdirektorite mis tahes koosolekule, kui arutamisel on seda liiget eriti puudutav küsimus.

(i) Tegevdirektorid võivad ametisse määrata komiteesid, mida sobivaks peavad. Liikmelisus nendes komiteedes ei pea olema piiratud nõukogu liikmete, direktorite või nende asendajatega.

5. JAGU. President ja personal

(a) Tegevdirektorid valivad presidendi, kes ei tohi olla nõukogu liige, tegevdirektor ega nende asendaja. President on tegevdirektorite esimees, kuid tal puudub hääleõigus, välja arvatud hääle võrdse jagunemise korral, mil ta võib anda otsustava hääle. Ta tohib osaleda nõukogu koosolekutel, kuid mitte hääletada. President lahkub ametist tegevdirektorite otsusega.

(b) President on Panga personali ülem ja vastutab tegevdirektorite juhtimisel panga igapäevase töökorralduse eest. Ta allub tegevdirektoritele ning vastutab ametnike ja personali töökorralduse, ametisse määramise ja ametist vabastamise eest.

(c) Panga presidendil, ametnikel ja personalil on oma tööülesannete täitmisel kohustus üksnes Panga ja mitte ühegi teise organi ees. Iga Panga liige peab pidama silmas selliste tööülesannete rahvusvahelist iseloomu ja hoiduma kõikidest püüetest mõjutada mõnda töötajat tema tööülesannete täitmisel.

(d) Ametnike ja personali töölevõtmisel peab president, arvestades efektiivsuse ja tehnilise pädevuse tagamise ülimuslikku tähtsust, pöörama tähelepanu sellele, et personal tuleks palgata võimalikult laialdase geograafilise baasiga.

6. JAGU. Nõuandekomisjon

(a) Panga nõukogu valib välja vähemalt seitsmest liikmest koosneva nõuandekomisjoni, kuhu kuuluvad pangandus-, kaubandus-, tööhõive- ja põllumajandushuvidega isikud ning millel on võimalikult laialdane riiklik esindatus. Valdkondades, kus on olemas spetsialiseeritud rahvusvahelised organisatsioonid, valitakse neid valdkondi esindavad nõuandekomisjoni liikmed üksmeelel nimetatud organisatsioonidega. Nõuandekomisjon nõustab Panka ülepoliitilistel teemadel. Komisjon koguneb kord aastas ja vajadusel Panga nõudmisel ka muudel juhtudel.

(b) Nõuandekomisjoni liikmed on ametis kaks aastat ning neid on võimalik valida uueks ametiajaks. Pank tasub neile tööga seonduvad mõistlikud kulud.

7. JAGU. Laenukomiteed

Komiteed, millel on III artikli 4. jao kohaselt kohustus laenude kohta aru anda, määratakse ametisse Panga poolt. Igasse niisugusesse komiteesse kuulub nõukogu liikme valitud asjatundja, kes esindab liiget, kelle territooriumidel projekt asub, ning üks või mitu Panga tehnilise personali liiget.

8. JAGU. Suhe teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega

(a) Käesoleva lepingu raames teeb Pank koostööd kõikide üldiste rahvusvaheliste organisatsioonide ja avalike rahvusvaheliste organisatsioonidega, millel on spetsialiseeritud kohustused vastavates valdkondades. Mis tahes korraldusi taoliseks koostööks, mis hõlmaks mis tahes käesoleva Lepingu sätte muutmist, tohib ellu viia alles pärast käesoleva Lepingu muutmist VIII artiklis.

(b) Otsuste langetamisel laenu- või garantiitaotluste osas, mis on otseselt seotud mis tahes eelmises lõigus täpsustatud liiki rahvusvahelise organisatsiooni tegevusega, milles osalevad peamiselt Panga liikmed, võtab Pank arvesse ja selle organisatsiooni vaateid ja soovitusi.

9. JAGU. Kontorite asukoht

(a) Panga põhikontor asub selle liikme territooriumil, kellele kuulub kõige suurem arv aktsiaid.

(b) Pank võib asutada esindusi või filiaale Panga mis tahes liikme territooriumil.

10. JAGU. Piirkondlikud kontorid ja nõukogud

(a) Pank võib asutada piirkondlikke kontoreid ja määrata iga piirkondliku kontori asukoha ja ala, mida see hõlmab.

(b) Iga piirkondlikku kontorit nõustab terve piirkonna kohalik nõukogu esindaja ning see valitakse Panga määratud viisil.

11. JAGU. Hoidlad

(a) Iga liige määrab Panga rahahoiuste hoidlaks oma keskpanga või selle puudumisel Pangaga kokkulepitud muu asutuse.

(b) Pank võib hoiustada muid varasid, muuhulgas ka kulda, hoidlates, mille on määranud viis suurima aktsiate arvuga liiget, ning teistes määratud hoidlates, mille Pank on valinud. Algselt peab vähemalt pool Panga kullahoiustest asuma hoidlas, mille on määranud liige, kelle territooriumil on Panga peakorter, ning vähemalt nelikümmend protsenti sellest hoiustatakse hoidlates, mille on määranud ülejäänud neli ülalmainitud liiget, mille puhul iga hoidla hoiustaks vähemalt kullakoguse, mis makstakse aktsiate eest, mis kuuluvad selle määratud liikmele. Kõik Pange tehtavad kullaülekanded peavad toimuma, võttes arvesse transpordikuluseid ja Panga eeldatavaid nõudmisi. Eriolukorras tohivad tegevdirektorid kanda kogu või osa Panga kullahoiustest mis tahes paika, kus on tagatud selle nõuetekohane kaitse.

12. JAGU. Rahahoiuste vorm

Pank võtab mis tahes liikmelt vastu liikme mis tahes valuuta asemel 11. artikli 7. jao lõike i alusel tasutud makse või selles valuutas tehtud laenu igakuise põhiosa makse, mida Pank oma operatsioonides, valitsuse väljastatud vekslites ega muudes võlakirjades ei vaja ning mis on mitteloovutatavad, intressita ja kuuluvad nominaalväärtusega väljamaksmisele Panga nõudmise korral määratud hoidlasse.

13. JAGU. Aruannete avaldamine ja teabe andmine

(a) Pank avaldab majandusaasta aruande, mis sisaldab auditeeritud raamatupidamisaruannet, ja esitab iga kolme kuu või lühema ajaperioodi järel liikmetele oma finantsseisundi kokkuvõtte ning kasumi- ja kahjumi aruande, milles näidatakse tema operatsioonide tulemusi.

(b) Pank võib teha avaldusi selle kohta, mida ta peab soovitavaks oma eesmärkide edendamisel.

(c) Käesoleva lõike alusel tehtud kõikide aruannete ja avalduste koopiad edastatakse liikmetele.

14. JAGU. Puhastulu jaotamine

(a) Panga nõukogu määrab kord aastas Panga puhastulu selle osa, mis eraldatakse ülejäägiks pärast eraldiste tegemist reservide jaoks, ja mis kuulub jaotamisele, kui jaotamine üldse toimub.

(b) Kui osa kuulub jaotamisele, makstakse esimese maksena mis tahes aasta jaotusest igale liikmele välja kuni kaks protsenti mittekumulatiivsest reservist, võttes aluseks IV artikli 1. jao lõike a punkti i alusel võetud laenude aasta keskmise jäägi summa valuutas, mis vastab selle märkimisele. Kui esimese maksena makstakse välja kaks protsenti, makstakse allesjäänud jagatav bilanss välja kõikidele liikmetele vastavalt nende aktsiate osakaalule. Igale liikmele tehtavad maksed tehakse liikme valuutas või kui see valuuta ei ole kättesaadav, mõnes teises liikmele sobivas valuutas. Kui nimetatud maksed tehakse mõnes muus valuutas kui liikme valuuta, ei tee liikmed selle valuuta ülekandmisele ega selle kasutamisele vastuvõtva liikme poolt pärast summa saamist mingeid piiranguid.

IBRD VI artikkel

Liikmete tagasiastumine ja liikmelisuse peatamine: operatsioonide peatamine

1. JAGU. Liikmete tagasiastumisõigus

Mis tahes liige võib Pangast igal ajal tagasi astuda, esitades Pangale kirjaliku teate peakontoris. Liikme tagasiastumine jõustub vastava teate kättesaamisel.

2. JAGU. Liikmelisuse peatamine

Kui liige ei täida oma kohustusi Panga ees võib Pank peatada tema liikmelisuse Panga nõukogu liikmete enamuse otsusega, mis esindab enamikku liikmete kogu-hääleõigusest. Liikmelisuse sellise peatamise korral lakkab liige automaatselt olemast liige ühe aasta jooksul arvates peatamise kuupäevast, kui sama hääleteenamusega ei tehta otsust liikme õigusliku seisundi taastamiseks.

Liikmelisuse peatamise korral ei ole liikmel õigust kasutada mingeid käesoleva lepingu järgseid õigusi, välja arvatud tagasiastumisõigus, kuid tema suhtes jäävad kehtima kõik tema kohustused.

3. JAGU. Liikmelisuse lakkamine Rahvusvahelises Valuutafondis

Liige, kelle liikmelisus Rahvusvahelises Valuutafondis lakkab, lakkab kolme kuu pärast automaatselt olemast ka Panga liige, välja arvatud juhul, kui Pank on lubanud kolme neljandiku liikmete kogu-hääleteenamusega sellel liikmeks jääda.

4. JAGU. Tasaarveldus valitsustega, mis ei ole enam Panga liikmed

(a) Pärast kuupäeva, mil valitsus lakkab olemast liige, jääb see vastutavaks oma otseste kohustuste eest Panga ees ja oma tingimuslike kohustuste eest Panga ees seni, kuni on tasumata enne liikmelisuse lakkamist lepingutega antud laenude või garantiide mis tahes osa; kuid pärast seda ta ei võta enam endale uusi kohustusi laenude ega garantiide suhtes, mida Pank annab, ning ei osale enam Panga tulude ega kulude jagamisel.

(b) Ajal, mil valitsus lakkab olemast liige, korraldab Pank selle aktsiate tagasiostmise, mis kujutab üht osa arveldusest selle valitsusega vastavalt alltoodud sätetele lõigetes (c) ja (d).

Sel eesmärgil on aktsiate tagasiostuhinnaks see väärtus, mis on näidatud Panga raamatupidamisdokumentides liikmelisuse lakkamise kuupäeval.

(c) Panga poolt tagasiostetavate aktsiate eest maksmisele kohaldatakse järgmisi tingimusi:

(i) valitsusele tema aktsiate eest tasutavat summat peetakse kinni seni, kuni valitsus, tema keskpank või tema mis tahes esindus on laenuvõtja või garantiidandjana vastutav Panga ees, ja seda kinnipeetavat summat võib kasutada Panga mis tahes kohustuse suhtes selle tähtaja saabumisel. Ühtegi summat ei peeta kinni valitsuse kohustuste arvelt, mis tulenevad tema poolt aktsiate märkimisest käesoleva lepingu H artikli 5. jao alusel.

(ii) Ühelgi juhul ei maksta liikmele tema aktsiate eest tasutavat summat kuni kuue kuu möödumiseni kuupäevast, mil tema liikmelisus lakkas.

(ii) Makseid aktsiate eest, kui valitsus neist loobub, võib teha sel määral, mil ülaltoodud lõike b alusel tagasiostuhinnana makstav summa ületab laenude ja garantiidega seotud kohustuste kogusumma vastavalt ülaltoodud lõike c punktide i, ja seni, kuni endine liige on saanud kätte täieliku tagasiostmishinna.

(iii) Maksed tehakse maksete saajariigi valuutas või Panga otsusel kullas.

(iv) Kui Pank kannab kahju seoses mis tahes garantiide, laenudes osalemise või laenudega, mis olid tasumata valitsuse liikmelisuse lakkamise kuupäeval, ja sellise kahju summa ületab kahjude vastu ettenähtud reservide summat valitsuse liikmelisuse lakkamise kuupäeval, siis peab valitsus nõudmise korral maksuma tagasi summa, mille võrra tema aktsiate tagasiostuhind oleks vähenenud, kui kahjumit oleks võetud arvesse tagasiostuhinna määramisel. Lisaks jääb endise liikme valitsus vastutavaks mis tahes maksenõude korral märgitud, kuid maksmata aktsiate eest vastavalt käesoleva lepingu IL artikli 5. jao lõikele ii ja määral, mil ta oleks pidanud sellisele nõudele reageerima, kui oleks esinenud kapitali vähenemine ja maksenõue oleks esitatud ajal, mil määrati tema aktsiate tagasiostuhind.

(d) Kui Pank peatab lõplikult oma operatsioonid käesoleva artikli 5. jao lõike c alusel, määravad kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil valitsuse liikmelisus lakkab, selle valitsuse õigusi käesoleva artikli 5. jaos esitatud sätted.

5. JAGU. Operatsioonide peatamine ja kohustuste arveldamine

(a) Hädaolukorras võivad tegevdirektorid peatada ajutiselt operatsioonid uute laenude ja garantiide osas seni, kuni Panga nõukogul avaneb uus võimalus aruteluks ja tegutsemiseks.

(b) Pank võib püsivalt peatada oma operatsioonid uute laenude ja garantiide osas nõukogu liikmete häälteenamusega, mis esindab enamikku liikmete kogu-hääleõigusest. Pärast niisugust operatsioonide peatamist peab Pank lõpetama kohe kogu tegevuse, välja arvatud oma varade nõuetekohase realiseerimise, konserveerimise, säilitamise ning oma kohustuste arveldamise osas.

(c) Kehtima jääb kõikide liikmete vastutus Panga sissenõutavate aktsiate ja nende endi valuutade kulumi osas tehtud märkimiste eest kuni kreditoride kõikide nõuete, sealhulgas tinglike nõuete rahuldamiseni.

(d) Kreditoride otsesed nõuded makstakse välja Panga varade arvelt ning seejärel sissenõutavate märkimiste eest Pangale tehtavate maksete arvelt. Enne maksete tegemist otseseid nõudeid omavatele kreditoritele peavad tegevdirektorid tegema korraldused, mis nende hinnangul on vajalikud jaotuse tagamiseks otseste ja tingimuslike nõuete omanike vahel.

(e) Varade jaotust Panga aktsiakapitali suhtes tehtud märkimiste arvel ei toimu, kuni

(i) kõik kohustused on täidetud või tagatud, ja

(ii) nõukogu liikmete enamus, mis esindab enamikku liikmete kogu-hääleõigusest, on otsustanud jaotuse tegemise kasuks.

(f) Kui ülaltoodud punkti e kohaselt on langetatud otsus teha jaotus, võivad tegevdirektorid kahe kolmandiku liikmete häälteenamusega teha Panga varade järjestikuseid jaotusi liikmetele, kuni kõik varad on jaotatud. Jaotus sõltub eelnevast olemasolevate nõuete lahendamisest Panga poolt iga liikme suhtes.

(g) Enne varade jaotamist määravad tegevdirektorid iga liikme proportsionaalse osaluses vastavalt talle kuuluvate Panga aktsiate kogujäägile.

(h) Tegevdirektorid hindavad jaotatavad varad jaotamise päeva seisuga ning asuvad neid seejärel järgmiselt jaotama:

(i) Igale liikmele makstakse tema enda, tema territooriumil tegutsevate ametlike agentuuride või juriidiliste isikute võlakirjades, kui need on levitamiseks avatud, summa, mis on võrdväärne proportsionaalse osaga jaotatavast kogusummast.

(ii) Pärast punkti i alusel makse tegemist liikmele tasumata jäänud jääk makstakse välja liikme valuutas ning kuni tasumata jäägiga võrdse summani.

(iii) Pärast ülaltoodud punktide i ja ii alusel makse tegemist liikmele tasumata jäänud jääk makstakse välja kullas või liikmele sobivas valuutas kuni tasumata jäägiga võrdse summani.

(iv) Mis tahes pärast ülaltoodud punktide i, ii ja iii alusel maksete tegemist Pangale alles jäävad varad jaotatakse liikmete vahel *pro rata*.

(j) Ülaltoodud punkti h alusel jaotatud varasid saanud liikmel on samasugused õigused varade suhtes nagu Pangal oli enne varade jaotust.

IBRD VII artikkel

Staatuse, puutumatus ja eelisõigused

1. JAGU. Artikli eesmärk

Et võimaldada Pangal täita talle antud ülesandeid, võib Pangale anda käesolevas peatükis sätestatud staatuse, puutumatus ja eelisõigused **iga** liikmesriigi territooriumil.

2. JAGU. Panga staatus

Pangal on kõik juriidilise isiku õigused ning eelkõige teovõime:

(i) lepingute sõlmimiseks;

(ii) vallas- ja kinnisvara omandamiseks ja käsutamiseks;

(iii) kohtumenetluse algatamiseks.

3. JAGU. Panga positsioon kohtuprotsesside suhtes

Panga vastu võib hagi esitada ainult pädeva jurisdiktsiooniga kohtus riikide territooriumidel, kus Pangal on kontor, kus tal on määratud esindaja kohtukutse või -teate vastuvõtmiseks ja kus ta on väljastanud või garanteerinud tagatised. Hagi ei või aga esitada liikmed ega isikud, kes tegutsevad liikmete nimel või koguvad liikmetelt nõudeid.

Panga varadele kohaldatakse puutumatus mis tahes arestimise, konfiskeerimise või täitevmenetluse suhtes enne lõpliku kohtuotsuse tegemist Panga kohta.

4. JAGU. Varade puutumatus arestimise suhtes

Panga varad on, olenemata nende asukohast ja kuuluvusest, puutumatud täitev- või seadusandliku tegevuse kaudu toimuva läbiotsimise, rekvisitsiooni, konfiskeerimise, sundvõõrandamise või mis tahes muu äravõtmise või eelotsuse suhtes.

5. JAGU. Arhiivide puutumatus

Panga arhiivid on puutumatud.

6. JAGU. Varade vabastus piirangute alt

Käesolevas lepingus sätestatud operatsioonide läbi viimiseks ja vastavalt käesoleva lepingu sätetele on Panga kõik varad vabastatud mis tahes liiki piirangutest, ettekirjutustest, kontrollimisest ja moratooriumi alla kuulumisest.

7. JAGU. Teadete prioriteetsus

Iga liige suhtub panga ametlikesse teadetes samal viisil, nagu ta suhtub mis tahes teise liikme ametlikesse teadetes.

8. JAGU. Ametnike ja töötajate puutumatus ja eelisseisund

Kõik Panga nõukogu liikmed, tegevdirektorid, asendajad, ametnikud, töötajad

(i) on puutumatud kohtuprotsesside suhtes, mis puudutavad nende ameti-kohustuste käigus sooritatud tegusid, välja arvatud siis, kui Pank loobub sellisest puutumatusest;

(ii) kes ei ole kohaliku kodakondsusega, on vabad immigratsiooni piirangutest, välismaalaste registreerimise nõuetest ja rahvusliku väeteenistuse kohustustest ning töötajate vahetust käsitlevate piirangutega on neile antud samasugused tingimused nagu teiste liikmete võrreldava ametiastme esindajatel, ametnikel ja töötajatel;

(iii) neile võimaldatakse samasugused reisimisvõimalused nagu on teiste liikmete võrreldava ametiastmega esindajatel, ametnikel ja töötajatel.

9. JAGU. Maksuvabastused

(a) Pank, selle käesolevas lepingus sätestatud varad ja tulud, operatsioonid ja tehingud on vabastatud kõikidest maksudest ja tollimaksudest. Pank ei vastuta ka mis tahes maksu ega lõivu tasumata jätmise eest.

(b) Panga poolt Panga tegevdirektoritele, asendajatele, ametnikele ja töötajatele, kes ei ole kohalikud kodanikud või elanikud, makstud palku ja tasusid ei maksustata.

(c) Mingeid makse ei nõuta sisse Panga poolt väljastatud mis tahes võlakirjadelt või tagatistelt üksnes sel põhjusel, et Pank on need väljastanud, sealhulgas nendelt makstavatelt dividendidelt või intressidelt, olenemata nende kuuluvusest:

(i) kui see oleks diskrimineeriv selliste võlakohustuste või tagatise suhtes üksnes sel põhjusel, et Pank on need väljastanud, või

(ii) kui sellise maksustamise ainus jurisdiktsiooniline alus on nende väljastamise või maksmise koht või valuuta, või Panga mis tahes kontori või äritegevuse asukoht.

(d) Mingeid makse ei nõuta sisse Panga poolt garanteeritud mis tahes võlakirjadelt või tagatistelt, sealhulgas nendelt makstavatelt dividendidelt või intressidelt, olenemata nende kuuluvusest:

(i) kui see oleks diskrimineeriv selliste võlakohustuste või tagatise suhtes üksnes sel põhjusel, et Pank on need garanteerinud, või

(ii) kui sellise maksustamise ainus jurisdiktsiooniline alus on Panga mis tahes kontori või äritegevuse asukoht.

10. JAGU. Artikli rakendamine

Iga liige peab enda territooriumil rakendama selliseid meetmeid, nagu peab vajalikuks käesolevas artiklis sätestatud põhimõtete saavutamiseks ja teavitama Panka enda poolt rakendatud üksikasjalikest meetmetest.

IBRD VIII artikkel

Muutmine

(a) Mis tahes ettepanek käesoleva lepingu muutmiseks, olenemata sellest, kas see tuleb liikmelt, Panga nõukogult või tegevdirektoritelt, edastatakse Panga nõukogu esimehele, kes esitab selle ettepaneku nimetatud nõukogule. Kui nõukogu on muudatusettepaneku heaks kiitnud, küsib Pank ringkirja või telegrammi kaudu oma kõikidelt liikmetelt, kas nad on nõus muudatusettepanekuga. Kui vähemalt kolm viiendikku liikmetest, kellele kuulub vähemalt kaheksakümmend viis protsenti (1) liikmete kogu-hääleõigusest, on nõustunud muudatusettepanekutega, kinnitab Pank seda asjaolu kõikidele liikmetele adresseeritud ametliku teatega.

(b) Hoolimata ülaltoodud lõikest a, on kõikide liikmete nõusolek vajalik mis tahes muudatuse korral, millega muudetakse:

(i) õigust Pangast vahendeid välja võtta, mida käsitletakse VI artikli 1. jaos;

(ii) U artikli 3. jao lõikes c sätestatud õigus;

(iii) käesoleva lepingu II artikli 6. jaos sätestatud piiranguid vastutusele.

(c) Muudatused jõustuvad kõikide liikmete jaoks kolm kuud pärast ametliku teate kuupäeva, välja arvatud siis, kui ringkirjas või telegrammis on märgitud lühem periood.

IBRD IX artikkel

Tõlgendamine

(a) Käesoleva lepingu sätete tõlgendamise või kohaldamise mis tahes küsimus, mis tekib mis tahes liikme ja Panga vahel või Panga mis tahes liikmete vahel, esitatakse otsustamiseks tegevdirektoritele. Kui küsimus puudutab eriti mis tahes liiget, kellel puudub õigus tegevdirektorit määrata, on tal õigus esindatusele vastavalt käesoleva lepingu V artikli 4. jao lõikele h.

(b) Kui tegevdirektorid on teinud otsuse käesoleva artikli lõike a alusel, võib iga liige nõuda küsimuse esitamist Panga nõukogule, kelle otsus on lõplik.

Kuni Panga nõukogu moodustamiseni võib Pank enda poolt vajalikuks peetavas ulatuses tegutseda tegevdirektorite otsuse alusel.

3. 16. veebruaril 1989. aastal vastu võetud muudatusega asendati „kaheksakümmend viis protsenti“ „nelja viiendikuga“.

(c) Kui esineb lahkarvamusi Panga ja liikmelisuse kaotanud riigi vahel või Panga ja mis tahes liikme vahel pärast otsuse vastuvõtmist Panga operatsioonide ajutise peatamise kohta, esitatakse sellised lahkarvamusel lahendamiseks vahekohtule, mis koosneb kolmest vahekohtunikust, kellest ühe nimetab Pank, teise asjaomane liige või endine liige ja kolmanda, kui osapooled ei ole teisiti kokku leppinud, Alalise Rahvusvahelise Kohtu president või muu organ vastavalt Panga nõukogu poolt vastuvõetud määrustele. Kolmandal vahekohtunikul on täielik õigus lahendada kõik menetlusküsimused poolte lahkarvamuste korral.

IBRD X artikkel

Heakskiidu andmise kinnitus

Kui liikmepoolne heakskiit on nõutav enne mis tahes toimingute tegemist Panga poolt, välja arvatud käesoleva lepingu VIII artiklis käsitletud juhtudel, siis loetakse heakskiit antuks, kui liige ei esita vastuväidet mõistliku ajaperioodi jooksul, mille Pank määras liikmele kavatsesest teost teatamisel.

IBRD XI artikkel

Lõppsätted

1. JAGU. Jõustumine

Käesolev leping on jõustunud, kui see on allkirjastatud valitsuste poolt, mille minimaalne märgitud aktsiate arv moodustab vähemalt kuuskümmend viis protsenti Lisas A sätestatud kogumärkimiste arvust ja kui käesoleva artikli 2. jao lõikes a viidatud aktid on nende nimel hoiule antud, kuid käesolev leping ei jõustu enne 1. maid 1945. aastal.

2. JAGU. Allkiri

(a) Iga riigi valitsus, mille nimel on käesolev leping allkirjastatud, annab Ameerika Ühendriikide kätte hoiule akti, milles kinnitab, et on käesoleva lepinguga nõustunud vastavalt oma riigi seadustele ning võtnud kasutusele kõik vajalikud sammud, et täita sellest lepingust tulenevaid kohustusi.

(b) Iga valitsus saab Panga liikmeks kuupäeval ülal punktis a viidatud akti hoiuleandmise kuupäeval, kuid ükski valitsus ei saa liikmeks enne, kui käesolev leping käesoleva artikli 1. jao alusel jõustub.

(c) Ameerika Ühendriikide valitsus teavitab kõikide riikide valitsusi, mille nimed on ära toodud Lisas A ning kelle liikmelisus on kinnitatud vastavalt käesoleva lepingu II artikli 1. jao lõikele b, käesoleva lepingu allkirjastamise ja ülal lõikes a viidatud aktide hoiule andmisega.

(d) Kui käesolev leping on valitsuse nimel allkirjastatud, kannab iga valitsus Ameerika Ühendriikide valitsusele null koma null üks (0,01) protsenti iga aktsia hinnast kullas või Ameerika Ühendriikide dollarites Panga halduskulude katteks. Makse krediteeritakse kontole, millele makse tuleb teha vastavalt käesoleva lepingu II artikli 8. jao lõikele a. Ameerika Ühendriikide valitsus hoiustab neid vahendeid spetsiaalsel deposiidikontol ning kannab need üle Panga nõukogule, kui käesoleva artikli 3. jao alusel on kokku kutsutud esialgne koosolek.

Kui käesolev leping ei ole jõustunud 31. detsembriks 1945. aastal, tagastab Ameerika Ühendriikide valitsus vahendid valitsustele, kes need üle kandsid.

(e) Käesolev leping on Washingtonis Kavas A loetletud riikide valitsuste nimel allkirjastamiseks avatud kuni 31. detsembrini 1945. aastal.

(f) Pärast 31. detsembrist 1945. aastal on käesolev leping allkirjastamiseks avatud mis tahes riigi valitsuse nimel, kelle liikmelisus on heaks kiidetud vastavalt käesoleva lepingu II artikli 1. jao lõikele b.

(g) Allkirja andes nõustuvad kõik valitsused nii iseenda kui ka oma kolooniate, ülemereterritooriumide, kõikide nende kaitse all olevate, süseräänsete või hallatavate territooriumide ja kõikide territooriumide nimel, mille osas on neil mandaat.

(h) Valitsuste puhul, mille emamaa on vaenlase poolt okupeeritud, võib ülal punktis a viidatud akti hoiule andmisega viivitada kuni sada kaheksakümmend päeva pärast kuupäeva, mil nimetatud territooriumid vabastatakse. Kui seda aga vastava valitsuse poolt enne nimetatud perioodi lõppemist hoiule ei anta, muutub selle valitsuse nimel antud allkiri kehtetuks ning ülalmainitud lõike d kohaselt tasutud summa kuulub tagastamisele.

(i) Lõiked d ja h jõustuvad iga allkirjutanud valitsuse osas allakirjutamise kuupäevast alates.

3. JAGU. Panga arvepidamine

(a) Kohe pärast käesoleva lepingu jõustumist käesoleva artikli 1. jao alusel määratakse iga liikme poolt Panga nõukogu liige ning liige, kellele eraldatakse suurim arv aktsiaid, kutsub kokku esimese nõukogu koosoleku.

(b) Panga nõukogu esimesel koosolekul tehakse korraldused esialgsete tegevdirektorite valimiseks. Viie kõige suurema aktsiate arvuga riigi valitsused määravad esialgsed tegevdirektorid. Kui üks või mitu niisugust valitsust ei ole liikmeks astunud, jääb tegevdirektori ametikoht, millele neil oleks õigus, vabaks kuni nende liikmeks saamiseni või 1. jaanuarini 1946. aastal, sõltuvalt sellest, kumb on varasem. Seitse esialgset tegevdirektorit valitakse vastavalt Lisas B sätestatule ning nad jäävad ametisse esimese tegevdirektorite tavapärase valimiseni, mis peetakse esimesel võimalusel pärast 1. jaanuari 1946. aastal.

(c) Panga nõukogu võib delegeerida esialgsetele tegevdirektoritele kõiki oma volitusi, välja arvatud neid, mida ei tohi delegeerida tegevdirektoritele.

(d) Pank teavitab oma liikmeid, kui on valmis tegevusega alustama.

KOOSTATUD Washingtonis ühes eksemplaris, mis säilitatakse Ameerika Ühendriikide valitsuse arhiivides. Hoiulevõtja edastab kinnitatud koopia kõikidele teistele valitsustele, kelle nimed on esitatud Lisas A, ning kõikidele valitsustele, kelle liikmelisus on heaks kiidetud vastavalt käesoleva lepingu II artikli I jao lõikele b.

IBRD 1. lisa

Lisa A

Märgitud aktsiad

(miljonit dollarit)

Austraalia	200.0	Iraan	24.0
Belgia	225.0	Iraak	6.0
Boliivia	7.0	Libeeria	0.5
Brasiilia	105.0	Luksemburg	10.0
Kanada	325.0	Mehhiko	65.0
Tšiili	35.0	Holland	275.0
Hiina	600.0	Uus-Meremaa	50.0
Colombia	35.0	Nicaragua	0.8
Costa Rica	2.0	Norra	50.0
Kuuba	35.0	Panama	0.2
Tšehhoslovakkia	125.0	Paraguay	0.8
Taani	(a)	Peruu	17.5
Dominikaani Vabariik	2.0	Filipiini Vabariik	15.0
Ecuador	3.2	Poola	125.0
Egiptus	40.0	Lõuna-Aafrika Liit	100.0
El Salvador	1.0	Nõukogude Sotsialistlike	
Etiopia	3.0	Vabariikide Liit	1,200.0
Prantsusmaa	450.0	Ühendkuningriik	1,300.0
Kreeka	25.0	Ameerika Ühendriigid	3,175.0
Guatemala	2.0	Uruguay	10.5
Haiti	2.0	Venezuela	10.5
Honduras	1.0	Jugoslaavia	40.0
Island	1.0		
India	400.0	Kokku	9,100.0

a. Taani kvoodi määrab Pank pärast seda, kui Taani valitsus on teatanud oma valmisolekust käesolevale põhikirjale alla kirjutada.

IBRD B lisa

Tegevdirektorite valimine

1. Valitavad tegevdirektorid valitakse vastavalt käesoleva lepingu V artikli 4. jao lõikele b hääleõiguslike nõukogu liikmete poolt hääletamise teel.

2. Valitavate tegevdirektorite poolt hääletamisel annab iga hääleõiguslik nõukogu liige kõik oma hääled, mis tal on V artikli 3. jao kohaselt õigus anda, ühele isikule. Seitse kõige suurema arvu hääli saanud isikut saavad tegevdirektoriteks, kuid valituks ei loeta ühtegi isikut, kes saab vähem kui neliteist protsenti kõigist häälest, mida võib anda (nõuetekohased hääled).

3. Kui esimese hääletuse tulemusena ei osutu valituks seitse isikut, toimub teine hääletus, kus kõige vähem hääli saanud isik jäetakse hääletusest välja ning hääletavad ainult: a) need nõukogu liikmed, kes hääletasid esimesel valimisel mittevälituks osutunud isiku poolt, ja b) need nõukogu liikmed, kelle poolt valituks osutunud isikule antud hääli käsitatakse käesoleva lisa 4. jao alusel häältena, mis tõstsid sellele isikule antud hääle arvu kõrgemale tasemele kui viisteist protsenti nõuetekohastest häälest.

4. Et otsustada, kas nõukogu liikme poolt antud hääled on tõstnud isikule antud hääle koguarvu kõrgemale tasemele kui viisteist protsenti nõuetekohastest häälest, loetakse, et viisteist protsenti sisaldab esiteks selle aktsionäri hääli, kes andis sellele isikule suurima arvu hääli, seejärel teisenä suurima arvu hääli andnud aktsionäri hääli ja nii edasi, kuni viieteistkümne protsendi taseme saavutamiseni.

5. Iga nõukogu liige, kelle hääle osa tuleb arvutada, et tõsta isiku poolt antud hääle koguarvu kõrgemale neljateistkümne protsendi tasemest, käsitatakse liikmena, kes on andnud kõik oma hääled selle isiku poolt, isegi kui sellisele isikule seeläbi antud hääle koguarv ületab viieteistkümne protsendi taset.

6. Kui pärast teist hääletust ei osutu valituks seitse isikut, siis järgmised hääletused toimuvad samadel põhimõtetel, kuni seitse isikut osutuvad valituks; kui valituks on osutunud kuus isikut, võib seitsmenda isiku valida ülejäänud hääle lihtenamusega ja seda isikut käsitatakse isikuna, kes on osutunud valituks kõigi selliste hääletega.